

прогресивних техніко-технологічних, організаційно-економічних та управлінських рішень [1].

Висновки. Перспективними умовами розвитку галузі тваринництва в аграрних формуваннях є структурна перебудова, яка реалізується через механізм державної підтримки галузі, який включає: удосконалення фінансово-кредитної та інвестиційної політики держави в питаннях прискореного нарощування поголів'я тварин; реструктуризація кормової бази для забезпечення поголів'я повноцінними високоякісними кормами; впровадження інноваційних технологій утримання худоби та птиці; видача державних траншів найбільшим виробникам м'яса; часткове відшкодування державою основних витрат на будівництво та реконструкцію тваринницьких комплексів після їх введення в експлуатацію, насамперед на умовах фінансового лізингу; переведення галузі тваринництва на промислову основу з організацією самостійної переробки виробленої продукції для реалізації.

Використана література:

1. Ільчук М. М., Гурська І. С. Ефективне функціонування аграрних підприємств на ринку молока: монографія. Бережани: ПП «Яна», 2012. 253 с.
2. Ільчук М. М., Коновал І. А., Кирилюк О. Ф., Гурська І. С. Формування попиту і пропозиції на ринках основних видів тваринницької продукції: монографія. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2012. 363 с.

Демчук С., аспірант
Шопський Ф., студент
Львівський торговельно-економічний
університет, м. Львів, Україна

**ФІНАНСОВО-РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ СУБ'ЄКТІВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

Вступ. Формування фінансово-ресурсного забезпечення управління нематеріальними активами суб'єктів реального сектору економіки України має стратегічний характер і, відповідно, істотно залежить від чинників зовнішнього середовища (конкурентів, споживачів, інвесторів, державної підтримки, елементів інфраструктури ринку, науково-технічного прогресу), хоча ініціювання та реалізація нових бізнес-ідей відбуваються у внутрішніх структурних підрозділах (тобто залежать від чинників внутрішнього середовища, зокрема технологічного оснащення та виробничого потенціалу, якості кадрового складу). Тому в системі стратегічного управління нематеріальними активами суб'єктів реального сектору економіки постійно повинен проводитися пошук можливих джерел формування фінансово-ресурсного забезпечення реалізації поставленої мети та цілей [1, с. 12-17; 2, с. 136-142].

Основний текст. Відомо, що вираженою ознакою сформованості фінансово-ресурсного забезпечення господарської діяльності є переважання власного капіталу суб'єктів бізнесу в загальній його структурі. Тому пріоритетним напрямом управління нематеріальними активами на вітчизняних підприємствах

варто вважати накопичення власних ресурсів, які здатні забезпечувати вирішення основних стратегічних завдань в аналізованій сфері.

Безсумнівно, що процеси формування, використання та розвитку внутрішнього і зовнішнього фінансово-інвестиційного забезпечення управління нематеріальними активами є важливими чинниками забезпечення конкурентоспроможності підприємств реального сектору економіки. Позитивні зрушення в досліджуваній сфері можливі лише в разі розроблення та реалізації керівниками підприємств механізмів управління фінансовими ресурсами, що дозволять сформувати фінансові резерви, оптимізувати за необхідності кредиторську заборгованість, підвищити рентабельність власного капіталу тощо.

Водночас у системі фінансово-ресурсного забезпечення управління нематеріальними активами вагома роль належить питанню формування та розвитку інтелектуально-кадрового потенціалу як передумови фінансово-економічної життєздатності та зміцнення конкурентних позицій підприємств.

Зокрема, досягнення таких цілей передбачає використання підходів, які активно стимулюють прогресивне зростання інтелектуалізації праці, реалізацію програм професійної підготовки та перепідготовки кадрів, посилення креативності та здатності працівників генерувати інновації [3; 4, с. 365-369].

Активізація інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів реального сектору економіки України не може вважатися забезпеченою без покращання їх матеріально-технічного стану. Так, зниження платоспроможності, зменшення обсягів оборотних коштів, зростання кредиторської заборгованості і, як наслідок, скорочення капітальних вкладень у процеси формування й ефективного використання нематеріальних активів можуть призвести до об'єктивного обмеження виробничо-технологічних потужностей, неналежного оновлення та зростання рівня фізичного і морального зносу матеріально-технічної бази підприємства. Тому досягнення цілей у системі стратегічного управління нематеріальними активами повинно базуватися на засобах та інструментах, що перешкоджатимуть виникненню таких негативних явищ.

Варто додати, що перспективним з огляду на необхідність підвищення ефективності управління нематеріальними активами є впровадження інноваційних технологій у внутрішньофірмові виробничі процеси. Йдеться про формування техніко-технологічного базису реалізації нематеріальних засобів зміцнення конкурентоспроможності суб'єкта господарської діяльності. Так, нарощування та ефективне використання підприємствами реального сектору економіки власного техніко-технологічного потенціалу через економію матеріальних та експлуатаційних витрат створює передумови для успішної реалізації стратегічних програм ефективного використання нематеріальних активів.

Усе більший вплив на формування фінансово-ресурсного забезпечення управління нематеріальними активами підприємств реального сектору економіки України має інформаційно-аналітична підтримка. Впровадження та всебічне використання сучасних інформаційних технологій у діяльності підприємств забезпечує інформаційно-аналітичний базис прийняття управлінських рішень,

задовольняє інформаційні потреби персоналу, створює умови для формування позитивної громадської думки [5, с. 167-171].

Особливістю сучасної концепції фінансово-ресурсного забезпечення управління нематеріальними активами є те, що ефективність інноваційних процесів залежить не тільки від того, наскільки якісно сформовано фінансовий капітал, а й від того, як налагоджене його використання з метою посилення конкурентоспроможності підприємства. Також результатом фінансово-ресурсного забезпечення управління нематеріальними активами повинно стати впровадження інновацій і технологічних продуктів (автоматизованих систем управління, енергоощадних технологій, ІТ-технологій).

В умовах глобалізації та інформатизації економічних відносин конкурентоспроможність вітчизняних підприємств усе більше залежить від чинника нематеріальних ресурсів та активів, у структурі яких важливе місце відводиться інтелектуальній власності та правам доступу до тих чи інших ресурсів. Формування та ефективне використання нематеріальних активів підприємств мають здійснюватися згідно з чітко визначеним стратегічним планом з поступовим проходженням і виконанням таких етапів, як формування інтелектуального капіталу підприємства, компонування пакета його нематеріальних активів, вибудовування системи охорони і захисту інтелектуальної власності, удосконалення структури нематеріального капіталу підприємства, досягнення позитивного та достатнього економічного ефекту від використання нематеріальних активів, реалізація суспільно-маркетингового потенціалу нематеріальних активів [4, с. 365-369; 6, с. 328-345].

Висновки та пропозиції. Політика управління нематеріальними активами потребує належного фінансово-ресурсного забезпечення, що може акумулюватися вітчизняними підприємствами з таких джерел: власне фінансове забезпечення, залучений фінансово-інвестиційний базис, інтелектуально-кадровий капітал, матеріально-технічне забезпечення, техніко-технологічний базис, інформаційно-аналітична складова. Залучення і використання ресурсів за цими напрямками дозволяє гарантувати умови самодостатності (формування бази стабільного функціонування), стійкості (створення умов для інвестиційно-інноваційного розвитку) та розвитку (забезпечення розвитку підприємства на інноваційних засадах).

Використана література:

1. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л. Ідентифікація загроз економічній безпеці в процесі посилення імпортозалежності. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2018. Вип. 55. С. 12-17.
2. Лупак Р. Л. Розвиток підприємництва в умовах імпортонасичення внутрішнього ринку України. *Підприємництво і торгівля* : зб. наук. пр. Львів, 2018. Вип. 22. С. 136-142.
3. Лупак Р. Л. Засоби та об'єкти державної політики зміцнення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на внутрішньому ринку України. *Глобальні та національні проблеми економіки* : електрон. наук. фахове вид. 2017. Вип. 20. URL : <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/35.pdf>.
4. Лупак Р. Л. Державна політика імпортозаміщення в системі забезпечення економічної безпеки України: пріоритети та інструменти реалізації : монографія. Львів : Вид-во ННВК «АТБ», 2018. 527 с.

5. Лупак Р. Л., Юсипович О. І., Лаба Г. Р. Ключові фактори успіху як системна умова забезпечення конкурентоспроможності підприємств. *Економічний форум*. 2019. № 2. С. 167-171.

6. Механізми та функціонально-структурні інструменти забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в умовах сучасних загроз економічної безпеки : монографія / за ред. Васильців Т. Г., Лупака Р. Л. Львів : Вид-во ННБК «АТБ», 2019. 552 с.

Дем'янчук О., к.е.н., доц.,

Національного університету «Острозька академія»

Ковальчук І., студентка

Національного університету «Острозька академія»

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

В сучасних умовах нестабільності економіки надзвичайно актуальним для підприємств є управління джерелами фінансування задля забезпечення їх стабільного функціонування та розвитку. Залежно від того, які джерела фінансування розвитку використовує підприємство залежить його діяльність та конкурентоспроможність в умовах ринкової економіки. Саме тому, підприємства прагнуть до пошуку дієвих джерел свого фінансування, що дозволить, як уникнути збитків, так і забезпечити стабільний розвиток підприємства. У світі сьогодні, одним з найперспективніших джерел фінансування розвитку підприємств виступає фінансовий лізинг як альтернатива банківському кредиту.

Дослідженню фінансового лізингу як одного із джерел фінансування розвитку підприємств приділило увагу значна кількість вітчизняних та іноземних науковців, таких як: В. Бойко, Г. Холодний, Д. Кларк, С. Онишко, Б. Твісс, В. Мироненко, Г. Копалова, Н. Бойцун, В. Наконечний, М. Шелудько, Е. Чекмарьова, Е. Шабліна, Л. Гехта та інші. Водночас, аналіз переваг та недоліків фінансування розвитку підприємств України шляхом використання фінансового лізингу потребує подальшого дослідження. Це пояснюється тим, що хоча інтерес до фінансового лізингу науковців зростає, проте ряд питань, що стосуються його використання потребують додаткового дослідження, зважаючи на динамічність фінансового лізингу.

Метою дослідження є визначення переваг та недоліків фінансового лізингу як джерела фінансування підприємств України.

Фінансування підприємства – це комплекс методів, форм та умов фінансового забезпечення простого та розширеного відтворення підприємства. Загалом, виділяють зовнішні та внутрішні джерела фінансування підприємства. До внутрішніх відносимо насамперед власний капітал, а до зовнішніх – позиковий та залучений. Для України таке джерело фінансування підприємств як фінансовий лізинг є порівняно новим та недостатньо поширеним.

Наразі не існує єдиного визначення терміна «фінансовий лізинг». Згідно з законодавством України, фінансовий лізинг – це вид цивільно-правових відносин,